

International Congress on Universal Availability of Publications. Paris, 3–7 May 1982. Final Report. Paris, PCI–UNISIST–Unesco–IFLA, 1982. 17 p.

Nemzetközi UAP kongresszus

A kiadványok egyetemes hozzáférhetősége témájában az Unesco főigazgatója nemzetközi kongresszust hívott össze, amelyet 1982. május 3–7. között tartottak Párizsban. Az Unesco és az IFLA által szervezett kongresszus fő célja az volt, hogy megállapítsa a kiadványokhoz való hozzáférés fő akadályait és hogy – országos, regionális és nemzetközi szinten egyaránt – szorgalmazza a jelenlegi helyzet javítását. A kongresszus témáit a fő munkadokumentum (Main Work-

ing Document) hét fejezete részletezte, nevezetesen a következők:

- az UAP bemutatása;
- a kiadványokhoz való hozzáférés lehetőségei a felhasználók szempontjából;
- a kiadványok előállítása és a velük való ellátás; szerzeményezési politika és gyakorlat; tárolási politika és tervezés;
- országos és nemzetközi könyvtárközi kölcsönzési politika és gyakorlat;
- összefoglalás.

Az Unesco főigazgató-helyettesének és az IFLA elnökének a megnyitó ünnepségen tartott beszédei után az egyes témákat az Unesco Titkársága (Secretariat) megbízásából Maurice Line, Unesco-konzultáns, a British Library igazgatója vezette be; ismertette az illető témához tartozó kérdéseket, hivatkozva a fő munkadokumentum megfelelő fejezeteire, valamint az IFLA Nemzetközi UAP Hivatalának (IFLA International Office of UAP) a témát érintő kutatásaira.

A továbbiakban csak a program utolsó pontjára, a kongresszus összefoglaló megbeszéléseire térünk ki részletesebben, mivel ennek célja – a Titkárság megfogalmazása szerint – az előző témák tárgyalásainak rendszerezése, illetve a jövőbeni lépések megtételéhez szükséges szilárd alapok kifejlesztése volt. Az itt kiemelt, úgymond „figyelemre méltó” kérdések a következők voltak:

- az UAP alapvető követelményei,
- országos információs tervezés és fejlesztés,
- együttműködés és koordináció,
- nemzetközi együttműködés,
- további kutatások igénye,
- a jövőre vonatkozó tervezés és akcióprogram.

Az összefoglaló ülésen megtárgyalták az UAP-nak a fő munkadokumentumban is lefektetett akadályait (gazdasági, műszaki, szociális, kulturális, jogi, politikai, fizikai, funkcionális), valamint a program fő követelményeit, többek között a következőket:

- a tényleges és potenciális felhasználók igényeinek és ezeknek kiadványok általi kielégítése lehetőségeinek értékelése;
- a kiadók kiadási és terjesztési programjainak az országos és nemzetközi igényekhez való alakítása;
- a könyvtárak, dokumentációs központok és levéltárak részéről hatékony szervezési és ellátási politika kifejlesztése;
- valamely országban kiadott, és könyvtárak vagy levéltárak által beszerzett minden kiadványról legalább egy példány tartós megőrzése;
- a felhasználók képzése és bevonása az információs folyamatba.

Az ezt követő vitában elsősorban az egyes kormányok UAP-ban betöltött szerepének jelentőségét hangsúlyozták: minden kormánynak UAP-bizottságot kellene létrehoznia az érintett szakmai körök „összehozására”. Ezenkívül a résztvevők szükségesnek tartották: bármely ország nyomtatott termékeinek más országba való kölcsönzési lehetőségét; az UAP-hez szükséges szabványok (pl. nemzetközi könyvtárközi kölcsönzési forma-nyomtatvány) kifejlesztését; a gyermekek felhasználókénti elismerését.

A résztvevők végül szorgalmazták, hogy az Unesco és az IFLA minden tőle telhetőt tegyen meg a kongresszus ajánlásainak végrehajtása érdekében. Ami a szóban lévő ajánlásokat illeti, ezeket három csoportra osztották:

- *általános ajánlások*, amelyek kormányok, szakemberek és nemzetközi szervezetekek együttes cselekedeteit igénylik úgy országos, mind nemzetközi szinten;
- *a tagországokhoz (Member States) intézett ajánlások*, amelyek teljesítéséhez szintén országos és nemzetközi szintű lépések szükségesek;
- *a Könyv-Világkongresszusnak (World Book Congress) címzett ajánlások*, amelyek főként a könyvkiadás és -terjesztés fejlesztésére vonatkoznak.

Az eképpen csoportosított ajánlások felsorolása után a *Final Report* mellékleteként közreadja Mr. H. Lopes-nek, az Unesco főigazgató-helyettesének és Mrs. E. Granheim-nek, az IFLA elnökének a megnyitó ünnepségen tartott beszédeit, a kongresszus dokumentumainak jegyzékét és a résztvevők névsorát.

NOVÁK ISTVÁN